

137 . Câmpina | Județ: Prahova | Punct: Biserica "Sf. Nicolae", cartier Slobozia | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 131265.05

Perioade: Preistorie, Perioada modernă

Epoci: Epoca bronzului, Perioada modernă

Categoriile sit: Religios, ritual și funerar

Autori: Claudia Dumitrescu, Alin Frînculeasa, Dan Lichiardopol, Andrei Soficaru

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Institutul de Antropologie "Francisc J. Rainer" București

Raport

Ansamblul bisericesc se află pe terasa înaltă de pe partea dreaptă a râului Doftana, în apropierea zonei în care acesta se varsă în râul Prahova. Zona este caracterizată de dealuri și terase înalte situate de o parte și de alta a râurilor Prahova și Doftana. Casa parohială este datată în prima jumătate a sec. XIX, iar un fost siloz aflat în apropierea acestei case pare să aparțină sfârșitului secolului XVIII. Complexul ce mai cuprinde și o biserică, un prăznicar, a fost restaurat începând cu anul 1991. De asemenea a mai fost ridicată o biserică nouă cu hramul Pogorârea Sfântului Duh, proiectată de arhitect Livia Câlția. Coordonatele geografice ale acestui ansamblu bisericesc sunt următoarele: N 45° 06' 36,41", E 25° 45' 06,83".

Lucrările de amenajare a unui sistem de drenaj în jurul casei parohiale au dus la descoperirea unor oase umane asociate cu ceramică. Astfel în timpul săpării unui șanț pe latura de sud-vest a respectivei clădiri au fost descoperite trei grupaje de oase umane, în două cazuri oasele erau asociate cu fragmente ceramice. Instituția noastră a fost anunțată de părintele paroh Moga Petru în ziua de joi 26 iunie 2008.

Au fost identificate și cercetate 6 morminte.

M1 a fost distrus în vechime, zona în care au apărut oase a fost cercetată arheologic sistematic nemaifiind descoperite alte oase sau inventar.

M2 păstrat in situ, puțin afectat, a fost descoperit pe latura de SV a casei parohiale la cca. 1,5 m de peretele nord-estic. Stratigrafia actuală este puternic afectată de amenajări și nivelări cu pietriș în zona clădirii parohiale. Mormântul de inhumatie, orientat 75°NE-225°SV, a apărut la adâncimea de 0,83-0,85 m imediat deasupra unui nivel de pietriș. Scheletul se afla în poziție chircită în decubit ventral pe partea dreaptă, cu craniul culcat pe partea dreaptă, privirea spre E. Membrele superioare, stângul îndoit spre torace, cu cubitusul și radius-ul suprapunând humerus-ul drept; brațul drept întins pe lângă corp; membrele inferioare puternic flexate pe partea dreaptă, femurul stâng ieșit din articulația iliacului; coloana vertebrală puternic curbată, deranjată din conexiunea anatomică.

Inventarul mormântului era format din două vase depuse la cca. 0,20 m N de craniu. Vasul 1 (v1) este o căniță cu torțile supraînălțate, din pastă cu nisip cu bobul mare în compoziție, lucrată cu mâna, arsă negru-cenușiu închis; marginea rotunjită, dreaptă, gât scurt, tronconic, pântec puternic arcuit, fund ușor conturat, plat. Decorul vasului este format dintr-o bandă de patru șiruri de împunsături succesive, orizontală, plasată sub margine, merge până în zona torților și se termină cu volute la cele două capete. Același decor apare și pe jumătatea de cealaltă parte a torților. La zona de contact între gât și pântec se află o altă bandă de patru șiruri de împunsături ce se opresc în zona torților. Sub pântec, continuându-se unghiular și pe torți, există o altă bandă de patru șiruri de împunsături succesive. Între cele două benzi de împunsături succesive de pe pântec, la capetele acestora se află „o friză” care sugerează „S”-uri înlănțuite, iar în mijloc un decor cu triunghiuri hașurate. Decorul este simetric pe cele două porțiuni ale pântecului, separate de tortițe. Torțile sunt decorate cu benzi transversale de patru șiruri de împunsături succesive, pe partea lor superioară. Vasul

este specific culturii Tei, probabil faza III. Vasul 2 (v2) este un castron din pastă cu nisip fin în compoziție, lucrata cu mâna, ars negru-cenușiu închis, cu „pete” gălbui. Marginea este rotunjită, gura ușor evazată, gât scurt tronconic, pântec puternic arcuit, pe care sunt dispuși simetric 4 butoni puțin reliefați, fundul este plat, slab profilat. Vasul este fragmentar, distrus de lucrările de drenare.

M3 a apărut la 1,5 m E de M2, la -0,35 m adâncime (gura vasului). A fost descoperit un vas conservat parțial, cu umăr pronunțat, gât relativ înalt, formă tronconică, culoarea maronie-negricioasă. Vasul are o toartă păstrată. În vas au fost descoperite oase umane ce prezintă urme de calcinare. În afara vasului nu au fost descoperite oase in situ.

La deschiderea unui alt șanț plasat paralel cu latura de S a clădirii parohiale, la aproximativ 4 m au mai fost descoperite alte trei morminte denumite convențional M4, M5, M6. Două sunt morminte de inhumație, defuncții sunt așezați în poziție chirchită, unul de incinerare (M6).

M4 a fost descoperit la aproximativ 2 m S de M2. Este un individ înhumat, în poziție chirchită, pe partea stângă. Brațele îndoite din coate sunt aduse spre bărbie. Are orientarea NE-SV, apare la adâncimea de -0,50 -0,57 m. În zona frontalului avea depus un vas din lut, slab conservat. Vasul are culoarea cenușie, se conservă parte dintr-o tortiță, probabil ușor supraînălțată.

M5 apare la 2,5 m V de M4. Este un mormânt de inhumație, chirchit pe partea dreaptă, orientat SV-NE, deci cu craniul spre cel al M4. Brațele îndoite sunt aduse spre bărbie, picioarele sunt puternic flexate. Scheletul ceva mai slab conservat, este gracil. În zona urechii drepte a fost descoperită o piesă de podoabă, slab conservată, realizată dintr-o tăbliță din bronz. Pare să fie un inel de buclă. Apare la adâncimea de -0,50 -0,52 m.

M6 a fost descoperit la aproximativ 1 m S de M4. Scheletul slab conservat, deranjat de gropi moderne. Avea depus un vas, bine conservat, avea culoarea negricioasă. Vasul este decorat pe gât cu ghirlande incizate, împunsături și incizii orizontale. Pe corp vasul este decorat cu caneluri verticale. Vasul are picior inelar, gol în interior. Între oasele incinerate a fost descoperit un pandantiv din os, ușor curbat, perforat. Apare la adâncimea de -0,50-0,52 m. Datare: cultura Monteoru.

Caracterul incipient al cercetării, face ca discuția legată de încadrarea cronologică să fie abordată în aceste rânduri cu anumite rezerve. Elementele de încadrare crono-culturală sunt inventarul mormintelor și ritualul de înmormântare. M2, 4, 5 și 6 sunt sigurele despre care putem dezvolta o discuție legată de ritual, atât asupra modului în care a fost depus defunctul, cât și a inventarului. Informațiile pot fi completate de vasul descoperit în M3. Trebuie remarcat că mormintele de inhumație (M2, M4, M5) au orientări diferite. M3 și 6 sunt de incinerare.

Relativ recent au fost inventariate toate descoperirile funerare de tip Tei. S-a remarcat că aceste descoperiri pot fi atribuite cert doar ultimelor două faze ale culturii Tei. În Muntenia au fost descoperite numai morminte izolate sau grupuri de astfel de complexe. Ele acoperă mai ales sudul și centrul Munteniei, apariția unui vas Tei într-un mormânt de la Câmpina fiind momentan cel mai nordic punct cu descoperiri funerare atribuite acestei culturi. Morminte aparținând culturii Tei au fost identificate la Chirnoși „La Stejar”, Chirnoși „Șuvița lui Ghițan”, Căscioarele „Daia Parte”, Sultana „Malu Roșu” - jud. Călărași, Puieni - jud. Giurgiu, Sitaru - jud. Ialomița, Ploiești „Triaj” - jud. Prahova. Toate mormintele sunt de inhumație, încadrarea culturală fiind asigurată de ceștile decorat tipic, ce apar în inventarul acestora. Problematică rămâne încadrarea unor morminte descoperite la Smeeni - jud. Buzău sau Baldovinești - jud. Brăila ce par să aparțină altor orizonturi culturale, dar în al căror inventar au fost descoperite vase specifice culturii Tei

Deși au fost descoperite numeroase situri, cultura Tei este puțin cunoscută în nordul Munteniei. Într-un repertoriu recent pe harta județului Prahova erau marcate cinci puncte cu descoperiri atribuite culturii Tei. Situația este explicată de faptul că multe din descoperiri sunt încă inedite, dar și de caracterul restrâns al cercetărilor. Totuși remarcăm prezența consistentă a comunităților Tei în județul Prahova. Au fost descoperite așezări, morminte, dar și piese izolate atribuite acestei culturi. Majoritatea siturilor au fost identificate prin cercetări de suprafață, săpături arheologice fiind derulate la Târgșoru Vechi, Budureasca, iar ceva mai recent la Urlați. De-a lungul timpului în județul Prahova au fost descoperite situri atribuite culturii Tei în localitățile Târgșoru Vechi, Mehedința, Soimești, Ploiești, Mălăieștii de Jos, Vadu Săpat,

Tătărani, Perșunari, Mizil, Potigrafu, Mălăieștii de Sus, Mănești, Șirna. La Ploiești-Triaj au fost descoperite morminte de inhumație. În localitatea Sinaia a fost descoperit un depozit arheologic format din 27 topoare de tip secure, realizate din bronz. De asemenea la Teișani și Tătaru au fost descoperite topoare din bronz de tip Pădureni, atribuite culturii Monteoru sau Tei.

Morminte Monteoru izolate au fost descoperite în județul Prahova la Tinosu, Budureasca, Pietricica. Informațiile la care avem acces sunt lacunare. Situri arheologice care pot fi atribuite culturii Monteoru au fost descoperite în județul Prahova la: Urlați, Bucov, Chițorani, Făcăieni, Ghinoaica, Gura Vitioarei, Homorâciu, Mizil, Podgoria, Șirna, Șoimești, Târgșoru Vechi, Tinosu, Vadu Săpat, Independența. Activitatea metalurgică în aria culturii Monteoru este ilustrată de descoperirea a numeroase obiecte din bronz precum: forme de turnat topoare, topoare de luptă și Odobești, pumnal cu limbă la mâner, vârfuri de lance, piese de podoabă. În Prahova această activitatea este atestată prin descoperirea depozitului de bronzuri de la Străoști.

Apariția în cadrul aceleiași necropole a unor materiale atribuite culturilor Tei și Monteoru marchează mai multe situații posibile: importuri izolate; două necropole ce se suprapun în același perimetru; comunități mixte. Cercetările viitoare vor putea aduce informații suplimentare pentru clarificarea situației. Descoperirile de la Câmpina largesc spre nordul Munteniei aria descoperirilor funerare atribuite culturii Monteoru, dar și Tei.

Au fost restaurate 4 vase, al cincilea descoperit în M4 nefiind întregibil, curățată piesa din os, piesa din bronz aflându-se în curs de conservare, restaurare. Mormintele de inhumație au fost conservate in situ, M2 fiind accesibil vizitatorilor. Se are în vedere realizarea unui muzeu de sit, eventual a unui parc arheologic. Cercetările viitoare vor creiona mai bine aceste obiective.

Informații suplimentare online

[Raportul 4137 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
